

**College van Gedeputeerde Staten
Statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	9-6-2020	REFERENTIE	Geerke van Splunter
ONS NUMMER	820EF892	DOORKIESNUMMER	0615029192
NUMMER PS	Nummer PS	E-MAILADRES	geerke.van.splunter@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	2	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Stand van zaken Taskforce corona #4

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Wij hebben toegezegd u regelmatig te informeren over de brede ontwikkelingen met betrekking tot de coronacrisis en onze inzet in de bestrijding van de ongewenste neveneffecten van de noodzakelijke aanpak van dit virus. Voor u ligt de vierde Statenbrief die u vanuit dat perspectief ontvangt.

Gelijktijdig is dit de laatste Statenbrief die u in deze vorm ontvangt. De afgelopen maanden hebben we via de door ons ingestelde Taskforce Corona onze inzet op de verschillende inhoudelijke dossiers gecoördineerd. Dit heeft o.a. geleid tot gerichte kleine en grote steunmaatregelen voor getroffen sectoren en ondersteuning van onze gemeenten. Ook hebben we gezorgd voor intensief contact met gemeenten en monitoring. In de eerdere Statenbrieven ben u hierover geïnformeerd.

Na deze eerste fase van acute hulp en netwerkontwikkeling zijn we nu een in een andere fase beland. De nu nog resterende opgaven zijn in beeld en van langere adem. Die hebben we belegd binnen de reguliere portefeuilles, waarbij we gebruik blijven maken van de opgebouwde intensieve contacten. Een crisisorganisatie in de vorm van een Taskforce is niet langer nodig. We hebben de Taskforce daarom beëindigd per 9 juni 2020.

Concreet betekent dit dat u de informatie over de voortgang van opgaven die sterk beïnvloed worden door de coronacrisis én waar een rol voor de provincie is weggelegd (met name economische ondersteuning, voortgang infraprojecten, verzorgen regionaal openbaar vervoer en ondersteuning cultuur) via de reguliere bestuurlijke portefeuilles worden aangeboden.

Zoals eerder geschetst is onze insteek steeds complementair op de aanpak van het Kabinet en die van onze 26 gemeenten. Dat betekent dat we handelen vanuit de provinciale taken, geen dingen doen waarin al wordt voorzien door andere overheden en veelvuldig in contact staan met Rijk en gemeenten om voortdurend de aanpak af te stemmen. Dat betekent ook dat we intermediair richting Rijk zijn voor onze gemeenten. Die rol blijft overeind. De komende tijd zal bijvoorbeeld de financiële impact van corona op de provinciale financiële huishouding en die van gemeenten een onderwerp blijven. Hierover wordt u via de portefeuillehouder Financiën geïnformeerd.

Voorgeschiedenis:

Na de uitbraak van het coronavirus hebben wij ons als provinciale organisatie eerst georganiseerd op het voorkomen van verspreiding van het virus onder eigen werknemers, het borgen van kritische provinciale werkprocessen en het optimaal faciliteren van het massaal thuiswerken. Vervolgens hebben we ons ook georganiseerd, via de Taskforce Corona op de maatschappelijke effecten van het corona-virus. Daarbij ging het in eerste aanleg om acute noodhulp. De laatste periode staat in het teken van 1,5 meter samenleving. Vanaf 11 mei is het maatschappelijk en economisch leven gefaseerd geactiveerd. Wij hebben u middels drie statenbrieven, d.d. 31 maart, 14 april, en 19 mei tussentijds geïnformeerd.

Essentie / samenvatting:

In de afgelopen maanden heeft zich grotendeels uitgekristalliseerd welke vraagstukken ten gevolge van de coronacrisis extra provinciale inzet vragen. Daarbij is steeds het uitgangspunt alleen daar te acteren waar de steun van het kabinet en onze gemeenten onvoldoende soelaas biedt voor getroffen organisaties en instellingen.

Voor veel partners zijn we vanuit onze als opdrachtgever van betekenis geweest door onze projectenportfolio op peil te houden, de voortgang van projecten te waarborgen en verleende subsidies en bijdragen niet terug te vorderen in 2020 als de daarbij behorende prestaties door corona niet volledig zijn/worden geleverd.

De afgelopen weken hebben we ook op andere manieren gemeenten kunnen ondersteunen en bedrijven en burgers een hart onder de riem gestoken. Denk daarbij aan het uitlenen van personeel en materieel (bv verkeer- en matrixborden), persoonlijk ambtelijk en bestuurlijk contact of participatie in een actie als Support your Locals. Ook het wekelijks opstellen en beschikbaar stellen van de monitor wordt gewaardeerd. En recent zijn drie verdiepingen in het provinciehuis beschikbaar gesteld voor de GGD regio Utrecht. Sinds 1 juni is de GGD gestart met het grootschalig testen van mensen met milde klachten van corona. Een groot deel van de GGD-medewerkers wordt de komende periode hiervoor opgeleid. Het provinciehuis is de tijdelijke opleidingslocatie voor deze medewerkers.

In deze Statenbrief gaan we themagewijs in op de laatste ontwikkelingen.

Financiële consequenties corona-crisis provincies en gemeenten

Als bijlage bij de Statenbrief vindt u een afschrift van de brief van minister Ollongren aan de Tweede Kamer (d.d. 28 mei 2020) over het 'Compensatiepakket coronacrisis medeoverheden'. Zij schetst daarin haar zorgen over de financiële positie van gemeenten. Die zorgen delen wij uit onze gesprekken met gemeenten. Het exact doorgronden van de impact bij gemeenten is lastig omdat vrijwel alle gemeenten wegens de onzekerheden geen Kadernota hebben opgesteld. Overeind staat dat we vanuit financieel toezicht, maar ook vanuit diverse inhoudelijke samenwerkingen de ontwikkelingen nadrukkelijk volgen. Een aantal gemeenten in de provincie Utrecht heeft gezamenlijk in een brief aan de minister ook hun zorg over hun financiële positie geuit.

Ook voor de eigen financiële huishouding zijn de keuzes van het Rijk essentieel. Zo hebben de koepelorganisaties VNG en IPO (mede namens ons) een bevestiging van het accres afgesproken voor de jaren 2020 en 2021 op basis van de voorjaarsnota 2020. Dit geeft ons in ieder geval voor de periode tot eind 2021 zekerheid over onze algemene uitkering uit het provinciefonds. Momenteel rekenen we de precieze financiële effecten daarvan door en wij kunnen u naar verwachting hierover op 24 juni informeren.

Afgelopen vrijdag, 5 juni, stuurde Staatsecretaris van Velthoven een brief aan de Tweede Kamer met de gemaakte afspraken over de vergoedingen voor het openbaar vervoer. Ook deze brief hebben wij als bijlage bijgesloten. Het kabinet geeft in deze brief aan een vergoeding te verstrekken om tot een kostendekkingsgraad te komen van 93% voor de periode 1 maart – 31 december 2020. Dit zal gebeuren op basis van nacalculatie, waarbij de komende weken de precieze definities van te vergoeden lasten worden uitgewerkt. Er zijn nog veel onzekerheden m.b.t. andere lasten. Bijvoorbeeld ten aanzien van de financiële afspraken over de eigen belastinginkomsten, corona gerelateerde (vertragings)lasten e.a. Wij trekken hierbij nauw op met de andere provincies in IPO verband. Het IPO onderhoudt op haar beurt ook contacten met de VNG en de Unie van Waterschappen. Binnen enkele weken hopen wij u nader te informeren over de Rijkscompensatie en financiële doorwerking daarvan.

Toezicht gemeentelijke financiën

Begin 2020 hebben wij een brief gestuurd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Financiën over de zorgelijke financiële positie van de Utrechtse gemeenten. De toename van kosten in het sociaal domein waar gemeenten de afgelopen jaren mee geconfronteerd zijn, is hier voor een belangrijk deel de oorzaak van. Inmiddels hebben gemeenten ook te maken met de financiële gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. Dit was voor gedeputeerde Strijk aanleiding tot het organiseren van een overleg met de wethouders Financiën van de Utrechtse gemeenten.

Op dinsdag 19 mei heeft de portefeuillehouder Financiën samen met de afdeling Utrecht van de VNG overleg gehad met de wethouders Financiën van de Utrechtse gemeenten. In dit overleg is door de wethouders de financiële positie en de problemen waar de gemeenten mee te kampen toegelicht. Het gemeenschappelijk beeld is dat gemeenten de toekomst sober inzien wanneer het Rijk niet met aanvullende middelen over de brug komt. Deze aanvullende middelen zijn hard nodig om de derving van inkomsten en de extra uitgaven als gevolg van het coronacrisis op te vangen. Tegelijkertijd is ook de opgave om de tekorten in het sociaal domein op te lossen niet zomaar verdwenen.

Bij dit overleg sloten maar liefst 25 (van de 26) wethouders Financiën aan. Een krachtig signaal waaruit spreekt dat er veel behoefte is samen verder te spreken over dit onderwerp en hier gezamenlijk in op te blijven trekken.

Recreatie en toerisme

Het in de vorige Statenbrief genoemde initiatief “Duurzaam Herstel Bestemming Nederland” wordt inmiddels in drie onderdelen uitgewerkt: gericht op de thuishandelsmarkt, de overige buitenlandse markt en de zakelijke markt. Belangrijkste insteek voor de korte termijn is om Nederlanders (opnieuw) kennis te laten maken met de mogelijkheden in eigen land – ook de nog onontdekte plekken (spreiding). Hiervoor is de campagne ‘Hier moet je zijn’ ontwikkeld, die zaterdag 6 juni van start ging. De provincies zijn betrokken bij de uitwerkingen maar financiering is nog niet nodig.

Met Utrecht Region onderzoeken we de mogelijkheid van het ontwikkelen van een tool die we in kunnen zetten voor drukte-monitoring en spreiding. Dit zien we als een relevante ontwikkeling voor zowel de korte als lange termijn, met het oog op spreiding van de drukte.

Recreatie Midden Nederland werkt aan de openstelling van haar recreatieterreinen. Het is de bedoeling om digitale verkoop van entreekaarten te introduceren voor terreinen als de Maarsseveense Plassen.

Cultuur en erfgoed

Podia, theaters en musea kunnen inmiddels met zeer beperkende voorwaarden weer publiek ontvangen. De voorwaarden zijn echter zodanig dat de schade voor de sector alleen nog maar oploopt en veel instellingen in zeer zwaar weer verkeren.

Op 3 juni stelde U het Cultuur- en erfgoed Programma “Voor Jong & altijd” vast, met een erratum als aanpassing vanwege de corona-crisis. In de Cie. BEM van 24 juni spreekt u over het steunpakket voor deze sector.

Wij zijn continu in overleg met Rijk, in IPO-verband, met gemeenten, in het culturele stedelijke regio-verband, en met de Utrechtse cultuurfondsen en de sector. Op 11 juni spreekt de gedeputeerde cultuur met de wethouders cultuur van onze gemeenten. Het steunpakket van het Rijk is nog in beweging. Dat geldt zowel voor omvang als criteria waarmee van die steun gebruik kan worden gemaakt.

Wij starten een kortdurend onderzoek naar het functioneren van de culturele infrastructuur binnen de provincie. Dat helpt ons in onze reguliere beleidsuitvoering en in deze crisis. Eerste verzoeken om steun uit de regio hebben ons reeds bereikt. Met de mogelijkheden die we met de vaststelling van “Voor Jong & altijd” al hebben gekregen, kijken we daar naar. Zo overwegen we een bijdrage vanuit onze middelen voor talentontwikkeling en om samen met de regionale fondsen en de gemeenten Utrecht en Amersfoort een innovatiefonds op te richten. Ook zijn we in gesprek met de Stichting Samenwerkende Kastelen over de wijze waarop we een bijdrage kunnen leveren aan de inzet van studenten in plaats van vrijwilligers die tot de risicogroep behoren.

Algemeen / stand van de economie

Macro-economisch wordt een snel herstel van de Nederlandse economie niet langer als reëel beschouwd. De EU houdt in de meest recente voorspelling rekening met een krimp van de economie van 6,8% in 2020, gevolgd door een groei van 5% in 2021. De onzekerheden zijn echter zeer groot, waaronder het risico op een tweede (mondiale) uitbraakgolf van Covid19 vanaf dit najaar. Een langer aanhoudende crisis kan gaan doorwerken in het financiële systeem en de reeds ontstane problemen vergroten.

Vooralsnog worden de verwachte sociaal-economische gevolgen (ontslag, faillissementen) verzacht door de landelijke en Europese noodmaatregelen. Ontslagen in direct getroffen sectoren manifesteren zich daardoor vooral door oplopende werkloosheid van mensen met flex- en tijdelijke contracten. Het tweede landelijke noodpakket heeft een looptijd tot 1 oktober 2020; herstructurering van bedrijven is hierin inmiddels vereenvoudigd. Gelijktijdig zetten Rijk en werkgevers (waaronder uitzendorganisaties) versterkt in op her-, om- en bijscholing om overgang van medewerkers van 'latende' sectoren (zoals horeca) naar vragende sectoren te versnellen. Vanuit sociaal-economisch oogpunt is het zaak om de focus te verleggen van crisismaatregelen naar herstel- en transitie maatregelen.

De economische structuur van de provincie Utrecht, met een groot aandeel zakelijke diensten en publieke diensten, lijkt een harde landing van de Utrechtse economie te voorkomen. Toch wijzen verschillende monitors en analyses inmiddels in de richting van een aantal kwetsbare sectoren. Voor horeca en detailhandel geldt dat ze niet alleen te maken hebben met langdurige omzetsderving door de lockdown, maar ook met een beneden gemiddelde en snel verslechterende financiële positie. Omzetherstel wordt belemmerd door de veiligheidsmaatregelen die gelden in de 1,5 meter-economie. Dat geldt ook voor bedrijven in de sectoren (personen)vervoer, cultuur/sport/recreatie en (zakelijke en particuliere) evenementen. Experts verwachten in winkelgebieden structurele uitval van bedrijven (winkels, horeca, persoonlijke diensten) met groeiende leegstand tot gevolg. Recent tonen vooral middelgrote winkelgebieden snel herstel van bezoekersaantallen; op lange

termijn zullen echter grotere winkelgebieden aantrekkelijk blijven. Anderzijds is een versnelde digitalisering in alle delen van de economie en samenleving zichtbaar.

De gezamenlijke planbureaus pleiten ervoor om herstel- en transitieprogramma's niet alleen te focussen op volksgezondheid en/of economie, maar op brede welvaart. Dat sluit goed aan bij de economische visie die op dit moment ter besluitvorming voorligt bij uw staten. Utrecht zal in de komende maanden samen met andere provincies bestuderen hoe wij het best ondersteuning kunnen bieden aan het herstel van de economie op middellange en lange termijn. Daarbij wordt ook in Randstad verband en via het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel goed bekeken welke mogelijkheden er liggen voor mede financiering vanuit de Europese (herstel)fondsen.

Monitor en ondernemers enquête

De provincie monitort sinds april relevante economische indicatoren op basis van externe bronnen (o.a. WW-instroom, werkloosheid, faillissementen, signalen uit sectoren). Deze monitor omvat landelijke en regionale informatie: cijfers over arbeidsmarkt en economische prognoses (voor zover beschikbaar), signalen uit bedrijfstakken en van individuele bedrijven. De monitor voorziet in een behoefte bij lokale partners.

Tevens is, in nauwe samenwerking met regionale partners (gemeenten, werkgeversorganisaties, EBU), een ondernemerspeiling rondom de coronacrisis uitgezet. Deze vindt op drie momenten plaats, en gaat daarna over in een structureel ondernemerspanel. Aan de eerste peiling hebben tussen 11 en 31 mei 2020 ruim 5.600 ondernemers deelgenomen in de provincie Utrecht en de regio Gooi en Vechtstreek.

Op basis van de voorlopige (nog ongewogen) resultaten zien we het volgende beeld:

- 31% van de ondernemers ervaart een omzetsdaling van meer dan 60%;
- het wegvallen van orders wordt ervaren als het grootste probleem (voor 37% van de ondernemers acuut, voor 13% binnen 3 maanden);
- 10% van de ondernemers geeft aan dat het voortbestaan van het bedrijf wordt bedreigd;
- een meerderheid van de respondenten heeft niet direct behoefte aan aanvullende landelijke of regionale steunmaatregelen naast de reeds bestaande.

De definitieve, meer gedetailleerde resultaten van de eerste peiling worden omstreeks 15 juni verwacht.

Utrecht Region Economische Corona Alliantie (www.economicboardutrecht.nl/corona)

De Utrecht Region Economische Corona Alliantie (URECA) wil ondernemers uit de regio Utrecht zo goed mogelijk bijstaan in deze moeilijke periode. De alliantie wordt ondersteund door Rabobanken in Midden Nederland, PWC, DHM Group, StartupUtrecht, VNO-NCW Midden, MKB Midden Nederland, Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht, gemeenten uit de regio Utrecht, gemeente Hilversum, provincie Utrecht, Utrecht Marketing en Economic Board Utrecht. Ondernemers die als gevolg van corona voor nieuwe uitdagingen komen te staan, kunnen terecht bij URECA. Een team ondernemers en experts kan een klankbord bieden en kan de meeste vragen van ondernemers beantwoorden. Soms wordt doorverwezen naar de landelijke en gemeentelijke hulploketten, in andere gevallen zijn ondernemers geholpen met behulp van de voucherregeling of de Corona OverbruggingsLening (COL)-regeling. Om nog beter zicht te krijgen op de problematiek bij de bedrijven is ook een bedrijven enquête uitgezet (zie bovenstaand).

In totaal zijn er nu 110 concrete vragen binnengekomen bij het Ureca loket. Voor onderwerpen die vaker terugkomen worden ook webinars georganiseerd voor ondernemers. Vorige week over de COL-regeling en deze week bijvoorbeeld over de faillissementswet. Ondernemers kunnen ook zelf suggesties aandragen voor een webinar. Het uitwisselen van kennis en ervaring over het inrichten van kantoren op de anderhalve meter economie is hier een voorbeeld van.

Voucherregeling MKB

De voucherregeling is een initiatief van URECA. De provincie Utrecht heeft uit reguliere middelen financiering voor de eerste tranche van 250 vouchers beschikbaar gesteld. Middels deze vouchers kunnen ondernemers professioneel extern advies inwinnen om de uitgangssituatie van de onderneming te versterken en zo de gevolgen van de corona pandemie het hoofd te bieden. Denk hierbij aan advies om:

- Ondernemers te helpen bij het maken van strategische keuzes om de continuïteit veilig te stellen;
- Ondernemers bij te staan in het uitwerken van scenario's en de impact ervan op hun verdienmodel;
- Ondernemers bij te staan bij gezondheidsvraagstukken voor personeel, klanten, leveranciers;
- Ondernemers kennis te laten maken met nieuwe werkmethoden; online marketing, inzet social media maar ook de (gevolgen van) thuiswerken enz.

Ondernemers krijgen afhankelijk van de complexiteit van hun vraag 1 of 2 vouchers die ieder goed zijn voor 5 adviesuren voor een maximaal bedrag van in totaal €375,-. Het tegoed kan gebruikt worden voor het inzetten van een adviseur uit het eigen netwerk van de ondernemer of uit het netwerk van URECA. De voucherregeling is afgelopen week opgesteld.

Update COL-regeling uitgevoerd door ROM Regio Utrecht

Het initiële budget voor uitvoering van de Corona OverbruggingsLening (COL)-regeling voor Regio Utrecht bedroeg € 9,3 miljoen. Inmiddels heeft het ministerie van EZK landelijk een 2e tranche van €150 miljoen aangekondigd. Daarvan gaat nog eens €13,1 miljoen naar de regio Utrecht. Hierbij is naast de verdeling o.b.v. BNP gekeken naar het aantal aanvragen per regio. Dat betekent dat Noord-Holland en Zuid-Holland meer krijgen

dan hun aandeel in het BNP, Utrecht ongeveer op haar aandeel in het BNP blijft en de overige regio's een aanzienlijk lager deel toegewezen zullen krijgen. Met het extra budget uit de tweede tranche voor de COL-regeling kunnen we de positief beoordeelde aanvragen in de regio Utrecht volledig bedienen. De regeling heeft inmiddels als einddatum 1 oktober 2020 meegekregen.

Stand van zaken 5 juni 2020:

	Aantal	Omvang (€)
Totaal ontvangen aanvragen:	152	€ 46 miljoen
Waarvan afgewezen	80	€ 22,25 miljoen
Waarvan goedgekeurd	49	€ 9,45 miljoen
Waarvan nog onder behandeling	16	-
Waarvan doorverwezen naar andere ROM	7	-

Van de 152 aanvragers tot op heden, is 63% een startup en 26% een scale-up. 11% behoort tot het (innovatieve) MKB. De helft van de aanvragers komt uit de stad Utrecht. Een ruime 10% uit Amersfoort. De overige aanvragers zijn redelijk evenwichtig verdeeld over de regio Utrecht. Inmiddels hebben de eerste 25 ondernemers hun lening daadwerkelijk op hun bankrekening bijgeschreven gekregen. Uiteraard tot grote vreugde en met veel complimenten voor de snelheid, zorgvuldigheid en communicatie met het team. Bij de afwijzers is er teleurstelling. Dit proberen we zo goed mogelijk weg te nemen door uitleg en adviezen hoe verder, maar dat lukt niet altijd. Van de afgewezen aanvragers hebben er zich er 15 gemeld bij het URECA loket van de EBU voor ondersteuning bij een eventuele nieuwe aanvraag. Hierover vindt regelmatig afstemming plaats om de toetsingscriteria helder te houden. Het aantal nieuwe aanvragen dat dagelijks binnenkomt is inmiddels flink afgenomen en schommelt tussen de 1 en 2. Dat betekent dat we de komende periode de omvang van het COL-team mogelijk kunnen afschalen. Op 2 juni 2020 is er in samenwerking met het URECA loket opnieuw een webinar georganiseerd om ondernemers te wijzen op de mogelijkheden en voorwaarden voor de COL-regeling. Dit voorziet duidelijk in een behoefte bij de ondernemers.

Individuele scholingsvouchers ter versterking vitaliteit technische arbeidsmarkt

De nu ontstane crisis heeft grote gevolgen voor de arbeidsmarkt. De technische branches hebben met het Servicepunt Techniek en de Technologieraad Regio Utrecht de afgelopen weken geïnventariseerd wat de ontwikkelingen zijn voor de technische sectoren en willen hier gezamenlijk op anticiperen. Zoals we in de vorige Statenbrief hebben gemeld heeft dit geleid tot een voorstel voor een pilot voor omscholing, die de provincie Utrecht voor een half jaar ondersteunt. Doel is om mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt (zzp'ers, uitzendkrachten, mensen die hun baan dreigen te verliezen of hebben verloren) te behouden of een baan te laten vinden binnen een technische sector.

Er wordt nu hard gewerkt om deze pilot uitvoerbaar te krijgen, maar er zijn staatsteun aspecten die voor vertraging zorgen. Wij denken dat dit oplosbaar is via subsidieverlening op basis van de-minimissteun. Dit wordt momenteel uitgezocht. (Decentrale overheden kunnen steun verlenen die onder de € 200.000,- blijft. Dergelijke steunmaatregelen vallen onder de de-minimisverordening en hebben een beperkt effect op het handelsverkeer tussen lidstaten.

Bij eventueel ongeoorloofde steun bestaat er een klein risico dat er een verplichting tot gedeeltelijke terugvordering van de subsidie volgt uit een onderzoek van de Europese commissie, of een procedure voor de Nederlandse rechter.

Contact met de andere provincies

Sinds het uitbreken van de crisis vindt in IPO verband frequenter bestuurlijk en ambtelijk overleg plaats over de ervaringen, inbreng richting landelijke regelingen en de door provincies mogelijk te nemen aanvullende maatregelen. Door samen op te trekken kunnen we goede maatregelen delen, waar relevant tot een gezamenlijke beleidslijn komen en gezamenlijk waar nodig een sterk signaal richting het Rijk afgeven. Er is inmiddels een bestuurlijke IPO taskforce ingericht met als doel crisisherstel gezamenlijk te bevorderen. Hierbij wordt goed gekeken naar de investeringsmogelijkheden die er vanuit Europa worden geboden..

Contact met Utrechtse gemeenten

Als collegeleden hebben wij bestuurlijk contact met alle gemeenten. Ook is er wekelijks contact via de veiligheidsregio tussen de Commissaris van de Koning en de burgemeesters. Daarnaast zijn alle 26 gemeenten de afgelopen maanden zowel schriftelijk als telefonisch herhaaldelijk benaderd vanuit team economie om signalen op te halen en informatie te delen. Eind april is er een ambtelijke mail naar alle gemeenten verzonden waarin is ingegaan op de belangrijkste ontvangen signalen, zoals de zorgen over de eigen begroting van gemeenten, hulp bij de noodzakelijke digitaliseringsslag (in met name retail- en cultuursector), meedenken over het vitaal houden van binnensteden, zorgen over recreatie en toerisme en het blijven stimuleren van innovatie (o.a. startups en scale-ups).

Sinds deze maand is er geen wekelijks contact meer met de gemeenten, maar de contactpersonen bij team economie zijn uiteraard nog wel beschikbaar voor vragen. Op termijn gaan we opnieuw contact opnemen om in gesprek te gaan over de herstel van de economie en hoe we de gemeenten daarin als provincie kunnen ondersteunen.

Op 15 juni zal een bestuurlijk overleg plaatsvinden met alle wethouders economie. Gedurende de maand juni bezoekt de commissaris van de Koning alle burgemeesters om met hen te spreken over de gevolgen van de crisis en de perspectieven voor de naaste toekomst.

Mobiliteit

Vanuit de portefeuille Mobiliteit spreekt de commissie BEM op 17 juni over een aantal tramgerelateerde onderwerpen. Daarbij ook een voorstel voor het project Vernieuwing Regionale Tram, waarin onder andere wordt ingegaan op de ontstane vertraging door de corona-crisis, de (financiële) gevolgen daarvan en de voorgestelde oplossingen.

Ander groot vraagstuk is de financiering van het regionaal openbaar vervoer. Vanaf 1 juni rijden we ook in de provincie Utrecht, conform de afspraken met het Rijk, een volwaardige dienstregeling met maatwerk waar nodig. Daarmee moet de weer opstartende samenleving worden gefaciliteerd, binnen de randvoorwaarden van de 1,5 meter samenleving. Over de gedeelde reizigersinkomsten is na intensieve gesprekken met het Rijk een akkoord gesloten (zie bijlage met Kamerbrief van de staatsecretaris dd. 5 juni 2020).

Dit akkoord betekent dat het Rijk voor 93% de derving van de opbrengsten voor het jaar 2020 in het regionaal OV voor haar rekening neemt. Van vervoerders wordt gevraagd de resterende 7% voor hun rekening te nemen. Zoals u al eerder was gemeld bestaat de bijdrage van de provincies als concessieverleners eruit dat zij de op de begroting 2020 beschikbaar gestelde middelen voor het OV ook daadwerkelijk geheel aan het OV besteden. Hiermee is de bekostiging van het OV voor 2020 geregeld. Wat voor alle betrokkenen een goede zaak is, niet in de laatste plaats voor de reiziger.

Voor 2021 en verder zijn geen (nog) afspraken gemaakt. Het Rijk wil daar in een later stadium over verder praten. Omdat er verschillende redenen zijn die het plausibel maken dat het aantal reizigers in 2021 niet op het oude pre-coronaniveau zijn (denk aan thuiswerken, mijden OV uit angst voor besmetting en vraaguitval door economische teruggang), moet er rekening gehouden worden met een tegenvaller vanwege minder reizigers dan de prognoses. In het weerstandsvermogen staat hiervoor een risicobedrag van 20 miljoen euro opgenomen. Zodra er meer duidelijkheid is over de inschattingen wat betreft de ontwikkeling van het aantal reizigers en het verloop van de afschaling van de coronamaatregelen komen wij daar bij u op terug. Voor nu is daar nog geen goede voorspelling van te geven.

Omdat het OV tot nader order met een aanzienlijk geringere capaciteit moet rijden en we willen voorkomen dat elke voormalige OV-reiziger de auto gebruikt, zetten we onder ander via het programma Goed op Weg vol in op de fiets en thuiswerken of -studeren. Met de gemeente Utrecht zijn we intensief in gesprek hoe we kunnen komen tot een slim mobiliteitsaanbod, met voldoende fysieke ruimte voor het regulier OV en de beoogde extra fietsers en wandelaars met in acht neming van de verkeersveiligheid en een goede doorstroming. Met de partijen op USP zijn we in gesprek over gezamenlijke afspraken over opbouw van bezoek aan onze werklocaties.

Steunmaatregel lokale media

In onze vorige Corona update op 19 mei berichtten wij u dat wij onderzoeken of het mogelijk is om lokale media financiële steun te leveren om de continuïteit van de informatievoorziening in coronatijd op peil te houden. Op donderdag 28 mei maakte het kabinet bekend dat zij de lokale media nog een keer zullen ondersteunen met een financiële impuls van 24 miljoen euro. Dit geld wordt toegevoegd aan het steunfonds voor lokale informatievoorziening en wordt verstrekt bovenop de eerder uitgekeerde 11 miljoen euro. Hiermee kunnen lokale media tot eind 2020 steun krijgen. Een aanvullende steunmaatregel vanuit de provincie om de continuïteit van de informatievoorziening te waarborgen, lijkt hierdoor niet langer voor de hand te liggen. Wij zijn ondertussen uiteraard gestart met het onderzoek naar de vitaliteit van lokale media en het onderzoeken van structurele mogelijkheden om die te versterken. Het onderzoek wordt uitgevoerd door bureau DSP.

Tenslotte zijn wij u nog een antwoord verschuldigd op de technische vraag ChristenUnie, gesteld in de commissie BEM van 24 april jl.

Vraag: Een pleidooi om heel helder te communiceren over subsidies. Informatie moet voor subsidieontvangers toegankelijk, begrijpelijk, helder en makkelijk toepasbaar zijn. Ook het onderscheid van activiteiten die uitgesteld moeten worden, activiteiten die dit jaar niet meer door kunnen gaan, vragen over meerjarige subsidies etc.

Ook een specifiekere vraag over de Europese subsidies POP3 en LEADER aan inwoners en organisaties. Is al helder wat de Europese verordening hierin voorschrijft en welke verruiming in termijnen of coulance er mogelijk wordt toegepast?

Op landelijk niveau vindt regelmatig overleg plaats in interprovinciaal verband met RVO en ministerie LNV over de gevolgen van de Coronacrisis voor de POP3 subsidies. Communicatie naar indieners vindt plaats via RVO en het subsidieloket van de provincie.

Verruiming die betrekking heeft op de looptijd van het project kan verleend worden op basis van de Modelverordening POP3 die de provincie heeft vastgesteld.

Coulance met betrekking tot uitstel/vertraging van projectwerkzaamheden valt onder de beleidsregels die staan in de EU richtlijn 640/2014 (artikel 4) op grond waarvan verlaging of intrekking van subsidie niet hoeft te worden

toegepast in overmachtssituaties. LNV gaat hierover als beheers autoriteit en verantwoordelijke partij voor het correct uitvoeren van het POP, overleg voeren met de Europese Commissie. Hieronder staat wat op dit moment mogelijk is op basis van een Q&A (versie 1 mei) van RVO/LNV voor de Niet grondgebonden subsidies

Uitstel looptijd project:

Voor projecten die door de COVID19 vertraging oplopen en het binnen de looptijd van 3 jaar valt, kan er een wijzigingsverzoek worden ingediend. Indien de vertraging buiten de looptijd van 3 jaar valt dan kan ook verlenging worden aangevraagd, maar dit zal wel in overleg met RVO gebeuren. De door de provincie vastgestelde modelverordening bepaalt dat alle vaststellingsverzoeken uiterlijk 1 april 2023 moeten zijn ingediend.

Uitstel en vertraging werkzaamheden:

In het geval dat het project komt stil te liggen, vrijwilligers geen werkzaamheden kunnen verrichten, of het project mogelijk helemaal niet kan worden uitgevoerd dan ligt er een meldingsplicht bij de aanvrager/begunstigde. Dan zal bekeken worden hoe hier mee om te gaan. Dit kan betekenen dat een vaststellingsverzoek wordt ingediend voor het afgeronde deel, of een deelbetalingsverzoek. Het subsidiebedrag wordt dan naar rato vastgesteld.

Bevoorschotting.

Op dit moment is het niet de verwachting dat de Commissie de regels rondom deelbetalingen (bijvoorbeeld directe uitbetaling declaratie zonder administratieve controles) of bevoorschotting (bijvoorbeeld voorschot voor alle maatregelen en niet beperkt voor investeringen en LEADER en zonder bankgarantie van de overheid) verder zal versoepelen. Vanuit de provincie Utrecht kijken we wat de mogelijkheden zijn, waarbij vooral kijken naar ervaring in andere provincies zoals Overijssel.

Verder acties ingezet door provincies, RVO en /of LNV.

- Communicatie naar aanvragers over consequenties COVID19 en stimuleren tot indienen declaraties. Communicatie vindt o.a. via website van de provincie Utrecht <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/landbouw/plattelandontwikkelingsprogramma-pop3>).
- Landelijk wordt gekeken naar mogelijkheden voor een provinciaal voorschot bij LEADER.
- Controle ter plaatse van de resultaten van projecten kunnen door corona vaak niet plaatsvinden. Dit zou niet langer voorbehoud voor uitbetaling mogen zijn.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het bijdragen aan het zoveel mogelijk beperken van de ongewenste economische en maatschappelijke effecten die samenhangen met de noodzakelijke aanpak van het kabinet om de verdere verspreiding van het corona-virus te voorkomen. Daarbij richten we ons primair op het behoud van de diverse economische en maatschappelijke activiteiten binnen de provincie Utrecht en beschikbaar houden van de provinciale diensten, zoals openbaar vervoer en een betrouwbaar en veilig wegennet.

Vervolprocedure / voortgang

Over de voortgang van opgaven en projecten en de invloed daarop van de corona-crisis, zullen wij u vanaf heden op reguliere wijze informeren. Dit was de laatste Statenbrief vanuit de Taskforce Corona.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten

Deze brief sturen wij u ter kennisname.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,

Bijlagen:

1. Kamerbrief van Minister Ollongren d.d. 28 mei 2020
2. Kamerbrief Staatsecretaris van Velthoven d.d. 5 juni 2020